

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΤΗ

- 1) Του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ», που εδρεύει στην Αθήνα, επί της οδού Ακαδημίας αρ. 60, όπως νόμιμα εκπροσωπείται.-
- 2) Του Αντώνιου Παν. Αργυρού, Δικηγόρου Αθηνών, κατοίκου Αθηνών (οδός Ιπποκρατους 32 ΑΘΗΝΑ 106 80)
- 3) Του ΜΠΑΚΑΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ Δικηγόρου Αθηνών(Ασκληπιου 18 ΑΘΗΝΑ 106 80)

Κατά

- 1.- Κατά της υπ' αριθμόν. 909/2011 αποφάσεως του ΣΤΕ (τμήμα Β)-
- 2.- Του Παναγιώτη Θεοδώρου Γιαννόπουλου, κατοίκου Αθηνών (οδός Ναυαρίνου αρ. 15), δικηγόρου (Α.Μ. 16922),
- 3.- Του Ελληνικού Δημοσίου νομιμως εκπροσωπούμενου υπό του Υπουργού Οικονομικών.-

-----

Με έννομο συμφέρον ¹ Αιτούμεθα 1) την Ανακοπή της ακυρωτικής αποφάσεως της υπ' αριθμόν. 909/2011 του ΣΤΕ, κατά το άρθρο 51 του π.δ/τος 18/1989, ως Τρίτοι που βλαπτόμεθα από αυτήν 2) την εξαφάνιση και ακύρωση της, για τους ακόλουθους νόμιμους, βάσιμους και αληθείς λόγους και όσους άλλους θα προσθέσουμε μελλοντικά:

¹ Περί του οποίου ιδε κατωτέρω αναλυτικά

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ι. - Με την ενώπιον του ΣΤΕ, αίτηση Ακυρώσεως από 5 Ιουλίου 2010, ο Παναγιώτης Θεοδώρου Γιαννόπουλος, Δικηγόρος, επιδίωξε να ακυρωθούν:

- 1) Η υπ' αριθμ. ΠΟΛ 1100/24.6.2010 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και
- 2) κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η ανωτέρω πολ1100/24.6.2010 αναφέρει τα ακόλουθα: «...IV. Κατάργηση της απαλλαγής των υπηρεσιών δικηγόρων, συμβολαιογράφων, άμισθων υποθηκοφυλάκων και δικαστικών επιμελητών. Στη νέα διάταξη της περίπτωσης ε', της παραγράφου 1 του άρθρου 22, δεν περιλαμβάνονται τα επαγγέλματα των δικηγόρων, συμβολαιογράφων, άμισθων υποθηκοφυλάκων και δικαστικών επιμελητών, κατά συνέπεια από 1.7.2010 οι υπηρεσίες των προσώπων αυτών υπάγονται στο ΦΠΑ με τον κανονικό συντελεστή (23%). Η φορολογητέα αξία συνίσταται στο σύνολο της αμοιβής των προσώπων αυτών, δηλαδή στο συνολικό ποσό που συνιστά την αντιπαροχή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους, προσαυξημένη με οποιαδήποτε παροχή συνδέεται άμεσα με αυτή. Ειδικότερα διευκρινίζουμε τα εξής: 1. Όσον αφορά τους δικηγόρους, υπάγεται στο φόρο το συνολικό ποσό που καταβάλλεται ως προείσπραξη στους δικηγορικούς συλλόγους σε όσες περιπτώσεις αυτό προβλέπεται, όπως επίσης και κάθε άλλο ποσό που εισπράττεται συμπληρωματικά ή ανεξάρτητα και αυτοτελώς από αυτό ως αμοιβή για τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι τα φορολογικά στοιχεία που εκδίδονται από τους δικηγόρους θα πρέπει να αναγράφουν τη συνολική αμοιβή που εισπράττεται από τον πελάτη, ανεξάρτητα από τις ρυθμίσεις που ισχύουν για τη φορολογία του εισοδήματός τους. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, με τις ισχύουσες διατάξεις, σε ορισμένες περιπτώσεις η ελάχιστη αμοιβή των δικηγόρων προεισπράττεται από τους δικηγορικούς συλλόγους, κατά την προείσπραξη αυτή θα πρέπει να εισπράττεται και ο αναλογών ΦΠΑ. Στη

Διενέργεια κατά την απόδοση της αμοιβής στους δικηγόρους, μετά την παρακράτηση των προβλεπομένων κρατήσεων θα αποδίδεται στους δικηγόρους και το σύνολο του ΦΠΑ που έχει εισπραχθεί, προκειμένου να αποδοθεί στο δημόσιο με την υποβολή της περιοδικής δήλωσης ΦΠΑ που υποβάλλεται από τους δικηγόρους. Οι δικηγορικοί σύλλογοι ενημερώνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τη φορολογική αρχή για τα ποσά που έχουν προεισπράξει για λογαριασμό των δικηγόρων, καθώς και τον αναλογούντα ΦΠΑ, υποβάλλοντας τα στοιχεία αυτά με ηλεκτρονικά μέσα . Διευκρινίζεται τέλος ότι οι δικηγόροι που εργάζονται με πάγια αντιμισθία και, κατά τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος θεωρούνται ως μισθωτοί, δεν υπάγονται στο ΦΠΑ για τις εν λόγω αμοιβές....»

II. - Στην δίκη αυτή δεν κληθήκαμε, ούτε μας κοινοποιήθηκε η ανωτέρω Απόφαση, το πλήρες περιεχόμενο της οποίας ~~παρα~~ πληροφορηθήκαμε, συνεπώς είναι παραδεκτή και εμπρόθεσμη η υπό κρίση Τριτανακοπή.-

Το δικαστήριο εξέδωσε την τριτανακοπτομένη υπ' αριθμόν. 909/2011 απόφαση του εκδοθείσα επί της ανωτέρω αιτήσεως ακυρώσεως κατά του υπ' αριθμ. ΠΟΛ 1100/24.6.2010 εγγράφου του Υπουργού Οικονομικών, με θέμα «Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 59,60,61,62,63 και 81 του ν.3842/23.4.2010 (ΦΕΚ 58Α) "Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις"», και ~~εκρίνε~~ τα εξής:

Το προσβαλλόμενο έγγραφο, κατά το μέρος που αναφέρεται στην υπαγωγή των υπηρεσιών των δικηγόρων σε φόρο προστιθεμένης αξίας με συντελεστή 23%, ουδεμία νέα ρύθμιση εισάγει και ουδεμία έννομη συνέπεια επάγεται, αλλά έχει χαρακτήρα εγκυκλίου, και ως εκ τούτου, στερείται εκτελεστότητας και προσβάλλεται απαραδέκτως με την αίτηση ακυρώσεως. Και τούτο διότι η κατάργηση της απαλλαγής των υπηρεσιών των δικηγόρων

από τον Φ.Π.Α. επήλθε με την παρ.3 του άρθρου 62 του ν. 3842/2010, η οποία τροποποίησε την διάταξη του άρθρου 22 παρ. 1 περίπτωση ε' του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000), που προέβλεπε την εν λόγω απαλλαγή, ενώ η υπαγωγή των υπηρεσιών δικηγόρων στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ ύψους 23% προκύπτει από την διάταξη του άρθρου 21 παρ.1 του ως άνω Κώδικα Φ.Π.Α., όπως η διάταξη αυτή ισχύει μετά την αντικατάσταση των δύο πρώτων εδαφίων της με το άρθρο τέταρτο του ν. 3845/2010, και εφ' όσον οι ως άνω υπηρεσίες δεν έχουν υπαχθεί ειδικώς σε μειωμένο συντελεστή. Αντιθέτως, κατά το μέρος που το ίδιο έγγραφο «διευκρινίζει» ότι «οι δικηγόροι που εργάζονται με πάγια αντιμισθία και κατά την φορολογία εισοδήματος θεωρούνται ως μισθωτοί δεν υπάγονται στον Φ.Π.Α. για τις εν λόγω αμοιβές» εισάγει νέα ρύθμιση κανονιστικού περιεχομένου, αντίθετη προς τις ισχύουσες διατάξεις. Και τούτο διότι με τις ανωτέρω διατάξεις υπήχθη στον εν λόγω φόρο και η παροχή υπηρεσιών από δικηγόρους που αμείβονται με πάγια αντιμισθία, καθ' όσον και οι δικηγόροι αυτοί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 61 επ. του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954, Α'235), συνδέονται με τον πελάτη τους με σχέση έμμισθης εντολής (Σ.τ.Ε. 696/2008, 1955/1998, 2682/1991 επταμ.), η δε παροχή νομικών συμβουλών από δικηγόρο, ακόμα και με σχέση πάγιας αντιμισθίας, δεν μπορεί ποτέ να αποτελέσει αντικείμενο συμβάσεως εξηρημένης εργασίας (πρβλ. Α.Π. 941/1992), αλλά συνιστά άσκηση ελευθερίου επαγγέλματος, ενώ το γεγονός ότι το εισόδημα του επί πάγια αντιμισθία αμειβομένου δικηγόρου θεωρείται κατά πλάσμα του νόμου (άρθρο 45 παρ. 1 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/1994, Α' 151), ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, δεν μεταβάλλει την φύση των δικηγορικών υπηρεσιών ως υπηρεσιών ελεύθερου επαγγελματία, ούτε την συνδέουσα αυτόν με τον πελάτη του

σχέση εμμίσθου εντολής σε σχέση εξηρημένης εργασίας. Συνεπώς, κατά το μέρος αυτό το προσβαλλόμενο έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών έχει εκτελεστό χαρακτήρα και παραδεκτώς, κατ' αρχήν, προσβάλλεται με την υπό κρίση αίτηση (ΣΤΕ 2883/2004, 4295, 3634/1986). Στην άποψη αυτή προσχώρησε, κατ' άρθρο 34 παρ.2 του π.δ/τος 18/1989 (ΦΕΚ Α'8), ο Πρόεδρος του Τμήματος, ο οποίος είχε διατυπώσει την γνώμη ότι, ανεξαρτήτως του κατά πόσο η ρύθμιση αυτή γεννά δικαιώματα και υποχρεώσεις για τους πολίτες, ο εκτελεστός της χαρακτήρας απορρέει εκ μόνου του ότι απευθύνθηκε δεσμευτικά στους ιεραρχικά υφισταμένους του Υπουργού (Δ.Ο.Υ. κλπ.) «για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή του νόμου», όπως ορίζει η προσβαλλομένη. Κατά την γνώμη, όμως, των Συμβούλων Ευαγγελίας Νίκα και Ιωάννη Γράβαρη, η προσβαλλομένη πράξη συνιστά στο σύνολό της ερμηνευτική εγκύκλιο στερουμένη εκτελεστού χαρακτήρα (πρβλ. ΣΤΕ 2779/1989, 3594/1987), και, ως εκ τούτου, απαραδέκτως προσβάλλεται με την κρινομένη αίτηση, ενώ οι όποιες αμφισβητήσεις ως προς την ισχύ και την έννοια των επί μέρους ρυθμίσεων του νόμου 3842/2010 μπορούν να αχθούν προς δικαστική κρίση επ' ευκαιρία προσβολής ατομικών πράξεων εκδιδόμενων κατ' εφαρμογή των διατάξεων του εν λόγω νόμου. Περαιτέρω, η προσβαλλομένη πράξη του Υπουργού Οικονομικών, κατά το μέρος που απαλλάσσει από τον Φ.Π.Α. τους δικηγόρους που εργάζονται με πάγια αντιμισθία για τις εν λόγω αμοιβές τους, και έχει, κατά τα προεκτεθέντα, κανονιστικό χαρακτήρα, επεβάλλετο από το Σύνταγμα και το άρθρο 5 παρ.2 του ν. 3469/2006 (ΦΕΚ Α'131) να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προκειμένου να λάβει νόμιμη υπόσταση. Όπως, όμως, προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η πράξη αυτή δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και, ως εκ τούτου, κατά το ως άνω κανονιστικό μέρος της, είναι ανυπόστατη. Συνεπώς,

προεχόντως για τον λόγο αυτόν ακυρώσεως, που λαμβάνεται υπ' όψη αυτεπαγγέλτως, και ανεξαρτήτως της υπάρξεως ή μη έγκυρης νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως για την θέσπιση της ανωτέρω ρυθμίσεως, πρέπει η κρινομένη αίτηση να γίνει εν μέρει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλομένη πράξη, κατά το πληττόμενο μέρος αυτής, που θεσπίζει απαλλαγή των δικηγόρων που εργάζονται με πάγια αντιμισθία από τον φόρο προστιθεμένης αξίας για τις σχετικές αμοιβές τους (πρβλ. ΣτΕ 87/2011 Ολομ.).

ΙΙΙ. - ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΠΗΣΙ

1.1.- Μετά την αντικατάσταση της διάταξης του άρθρου 22§1 περ. ε' του Κώδικα Φ.Π.Α. (Ν. 2859/2000) με τη διάταξη του άρθρου 62§3 του Ν. 3842/2010, που ισχύει, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 92§1 περ. ιστ' του Ν. 3842/2010, από 01-07-2010, καταργείται η σχετική απαλλαγή και οι υπηρεσίες που παρέχουν οι Δικηγόροι υπάγονται στο κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α. Εντούτοις, η άσκηση της δικηγορίας, καίτοι αποτελεί κατ' αρχάς μια παροχή υπηρεσίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί απλά και μονοδιάστατα ως μια κοινή οικονομική δραστηριότητα, που αποβλέπει μόνον στην επίτευξη κέρδους. Αντιθέτως, προέχοντα στοιχεία αυτής αποτελούν η φύση της ως λειτουργήματος και ο ρόλος του Δικηγόρου ως αμίσθου δημοσίου λειτουργού, που διαφοροποιούν ποιοτικώς τη δραστηριότητά του από αυτή των λοιπών προσώπων, τα οποία παρέχουν πάσης φύσεως υπηρεσίες, και υπαγορεύουν την απαλλαγή της από τον Φ.Π.Α.

1.2.- Ειδικότερα, από τις διατάξεις των άρθρων 1, 13-19, 22, 26, 35, 38, 44, 47, 63, 92 και 201 παρ. 6 του Ν.Δ. 3026/54 «περί του Κώδικος των Δικηγόρων» συνάγεται ότι ο Δικηγόρος είναι άμισθος δημόσιος λειτουργός, που διορίζεται, κατόπιν διαγωνισμού, με προεδρικό διάταγμα στην έδρα ορισμένου πρωτοδικείου, ενώπιον του οποίου ομνύει τον όρκο του δημοσίου

υπαλλήλου, πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του (βλ. ΟΛΑΠ 6/2010 Αρμ. 2010.1269 ΧρΙΔ 2010.553, ΟΛΑΠ 14/2008 ΝοΒ 2009.615, ΑΠ 1286/2010 και πλήθος όμοιες). Προάγεται σε δικηγόρο παρ' Εφετείου και Αρείω Πάγω, ασκεί δε το λειτούργημά του χωρίς να υπόκειται «εις ουδεμίαν και καθ' οιονδήποτε τρόπον προηγουμένην άδειαν οιασδήποτε αρχής» (άρθρο 44). Υποχρεούται να αναδέχεται κάθε υπόθεση δεκτική υπερασπίσεως που του ανατίθεται, ακόμη και όταν η ανάθεση αυτή χωρεί εξ επαγγέλματος και άνευ αμοιβής, είτε από το Δικαστήριο (άρθρο 47 παρ. 4), είτε από το Συμβούλιο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου (άρθρο 201 παρ. 6).

1.3.- Περαιτέρω, η άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος ανάγεται στην οργάνωση της απονομής της δικαιοσύνης και στην εμπέδωση της έννομης τάξεως, με παράλληλη διασφάλιση των δικαιωμάτων και ελευθεριών του ανθρώπου. Για τον λόγο αυτό, η μεν είσοδος στο δικηγορικό σώμα ακολουθεί το πρότυπο της εισόδου σε δημόσια υπηρεσία (διαγωνισμός, ορκωμοσία, προαγωγή), η δε άσκηση της δικηγορίας διέπεται από ειδικούς κανόνες (ασυμβίβαστα, πειθαρχική ευθύνη, εκπτώσεις, αμοιβές).). Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρον 59 του Ν.Δ. 3026/1954:

«1. Ο Δικηγόρος υποχρεούται καλούμενος, να μετέχη της συνθέσεως των Δικαστηρίων, τουλάχιστο μέχρι δυο συνεδριάσεων κατά μήνα. 2. Κατ' έτος το Διοικητικόν Συμβούλιον καταρτίζει δύο πίνακας εκ των κατά την κρίσιν του εχόντων τα προσόντα να μετέχωσι της συνθέσεως α) του Πρωτοδικείου και β) του Εφετείου. ...Οι εις τους πίνακας περιλαμβανόμενοι Δικηγόροι διορίζονται αναπληρωματικοί δικασταί δια Β. Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει του επι της Δικαιοσύνης Υπουργού» Β) σύμφωνα με τις διατάξεις του συντάγματος οι δικηγόροι μετέχουν ως τακτικά μέλη στα δικαστήρια των άρθρων 88παρ 2 και 99 Σ.-

Μέσα στο πλαίσιο των ειδικών και αυστηρών ρυθμίσεως προβλέπεται :

1.3.1.-Με το άρθρο 63Α του Κώδικα Δικηγόρων (Ν.Δ.3026/1954), που προστέθηκε με το άρθρο 1 Ν. 1093/1980 και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 16 Ν. 1366/1983, ορίζονται τα εξής : Στην παρ. 1 εδάφιο α' : "Απαγορεύεται στο δικηγόρο να παρέχει τις νομικές ή δικηγορικές υπηρεσίες με πάγια περιοδική αμοιβή σε περισσότερους από έναν εντολείς, είτε αυτοί ανήκουν στο δημόσιο τομέα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 1 παρ.6 του Ν.1256/1982, είτε ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα", και στο εδάφιο β' : "Επίσης απαγορεύεται στον δικηγόρο στον οποίο ανατίθενται αποκλειστικά ή συστηματικά υποθέσεις από εντολέα του δημόσιου τομέα ή που λαμβάνει πάγια περιοδική αμοιβή από αυτόν, να αναλαμβάνει υποθέσεις και από άλλον εντολέα του τομέα αυτού". Στην δε παρ. 6: "Δικηγόροι που εμπίπτουν στις απαγορεύσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου αυτού υποχρεούνται να δηλώσουν στο δικηγορικό σύλλογο ποια θέση προτιμούν να διατηρήσουν από τις κατεχόμενες από αυτούς περισσότερες θέσεις με πάγια περιοδική αμοιβή". Στις παρ. 2-6 του ίδιου άρθρου προβλέπονται απαγορεύσεις και περιορισμοί που καλύπτουν όλο το φάσμα των περιπτώσεων της πολυθεσίας των δικηγόρων, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, και αποτρέπουν στον εφικτό βαθμό τις περιπτώσεις καταστρατήγησης που σημειώθηκαν στην πράξη, ενώ με τις παρ. 7-9 επιβάλλονται ειδικές υποχρεώσεις στους εντολείς και τους δικηγόρους και απειλούνται ποινές και πειθαρχικές κυρώσεις κατά των παραβατών. Ειδικότερα με την παρ.9 τιμωρούνται, εκτός άλλων, με την ποινή του άρθρου 458 ΠΚ (με πρόστιμο τουλάχιστον 20.000 ευρώ) και με την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης τουλάχιστον τεσσάρων μηνών και σε περίπτωση υποτροπής με οριστική απόλυση, οι δικηγόροι που παραβιάζουν τις διατάξεις της παρ.1 εδ. α' και β'. Τέλος στην παρ. 10 ορίζεται ότι: "Συμβάσεις παροχής νομικών ή δικηγορικών υπηρεσιών με πάγια περιοδική

αμοιβή που θα συναφθούν κατά παράβαση των παρ.1, 2 και 4 είναι αυτοδικαίως άκυρες. Υφιστάμενες τέτοιες συμβάσεις που θα διατηρηθούν κατά παράβαση της παρ. 6 του άρθρου αυτού λύνονται αυτοδικαίως την επόμενη ημέρα μετά τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή, εκτός από εκείνη, βάσει της οποίας ο δικηγόρος λαμβάνει τη μεγαλύτερη αντιμισθία. Από την ακύρωση ή τη λύση των συμβάσεων αυτών ο δικηγόρος δεν έχει δικαίωμα οποιασδήποτε αποζημίωσης, ούτε κατά τις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού. Όσα όμως έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται". Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει, ότι στην παρ. 1 εδ. α' ορίζεται με πλήρη σαφήνεια το πεδίο εφαρμογής του νόμου (απαγόρευση περισσότερων από μία θέσεων με πάγια αντιμισθία) που αφορά σε εντολές που ανήκουν είτε στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα και αναφέρεται σε συμβάσεις παροχής νομικών ή δικηγορικών υπηρεσιών με πάγια περιοδική αμοιβή μόνο. Ενώ, κατά διάκριση, το εδ. β' (της ίδιας παρ. 1) αναφέρεται μόνο στο δημόσιο τομέα - όπως οριοθετήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 6 του Ν. 1256/1982 και στη συνέχεια με το άρθρο 51 του Ν.1892/1990 και το άρθρο 4 παρ. 6 του Ν. 1943/1991 - και θεσπίζει απαγόρευση ανάληψης από δικηγόρο, στον οποίο ανατίθενται αποκλειστικά ή συστηματικά υποθέσεις από εντολέα του δημόσιου τομέα ή που λαμβάνει πάγια περιοδική αμοιβή απ' αυτόν, υποθέσεων (μεμονωμένων) και από άλλο εντολέα του δημόσιου τομέα. Ο νομοθέτης συνέδεσε την τελευταία απαγόρευση με το πρόσωπο του εντολέα, επεξέτεινε δε την απαγόρευση και στις μεμονωμένες υποθέσεις, για να αποτρέψει περιπτώσεις καταστρατήγησης που σημειώνονται στην πράξη, απειλώντας παράλληλα κατά των ενδεχόμενων παραβατών τις ως άνω σοβαρές ποινικές και πειθαρχικές κυρώσεις. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3, 174 και 180 ΑΚ, οι κατά παράβαση των, δημόσιας τάξης, απαγορευτικών διατάξεων της παρ. 1 συναπτόμενες συμβάσεις και

ειδικότερα η από δικηγόρο, στον οποίο ανατίθενται αποκλειστικά ή συστηματικά υποθέσεις από εντολέα του δημόσιου τομέα ή που λαμβάνει πάγια περιοδική αμοιβή από αυτόν, ανάληψη υποθέσεων (έστω και μεμονωμένων) και από άλλον εντολέα του τομέα αυτού, είναι άκυρες και θεωρούνται ως μη γενόμενες. Από το γεγονός δε ότι στο πρώτο εδάφιο της παρ. 10 του ως άνω άρθρου (63Α) προβλέπεται αυτοδίκαιη ακυρότητα μόνο για τις συμβάσεις παροχής νομικών υπηρεσιών με πάγια περιοδική αμοιβή, όχι δε και σε αναθέσεις υποθέσεων (αποκλειστικά ή συστηματικά ή μεμονωμένα) για τις οποίες ισχύει η προαναφερθείσα απαγόρευση της παραγράφου 1 εδ. β' του άνω άρθρου, ως προς τις οποίες, δηλονότι, η παραγρ. 10 δεν εφαρμόζεται, δεν μπορεί να συναχθεί, κατ' επιχείρημα εξ αντιδιαστολής, σκοπός του νομοθέτη να αποκλείσει από την ακυρότητα του άρθρου 174 ΑΚ τις συμβάσεις ανάληψης από δικηγόρο, αμειβόμενο με πάγια περιοδική αμοιβή από εντολέα του δημόσιου τομέα, υποθέσεων και άλλου εντολέα του ίδιου δημόσιου τομέα. Η αναφορά της αυτοδίκαιης ακυρότητας, μόνο στις αναθέσεις με πάγια περιοδική αμοιβή συνδέεται με τον ιδιαίτερο χαρακτήρα αυτής ως διαρκούς συμβάσεως προς τον οποίο και μόνο - κατ' αντίθεση προς την ανάθεση χωρίς πάγια περιοδική αμοιβή - ανταποκρίνονται το μὲν η κατά την παράγρ. 6 υποχρέωση του δικηγόρου να δηλώσει "ποία θέση προτιμά να διατηρήσει από τις κατεχόμενες από αυτόν περισσότερες θέσεις με πάγια περιοδική αμοιβή", το δε οι ακολούθως προβλεπόμενες στην παράγραφο 10 ως άνω συνέπειες για την, μετά τη λήξη της οριζόμενης στην παράγρ. 6 προθεσμίας, "αυτοδίκαιη λύση" των διαρκών συμβάσεων, "πλην εκείνης βάσει της οποίας ο δικηγόρος λαμβάνει τη μεγαλύτερη αντιμισθία"

(βλ Ολ ΑΠ 16/2004)

1.3.2.-Η παροχή σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο νομικών ή δικηγορικών υπηρεσιών από δικηγόρο, με πάγια περιοδική [όπως μηναία] αμοιβή, είναι,

παραδεκτή και έγκυρη, μόνο υπό τη μορφή της συμβάσεως έμμισθης εντολής
αορίστου χρόνου[άρθρα 63 Α, 63 ν.δ. 3026/1954 (ΦΕΚ Α.235), 713 ΑΚ].

Σε περίπτωση συμφωνίας, ο δικηγόρος, για τις ως άνω υπηρεσίες προς τον εντολέα του, να αμοιβεται μόνο με πάγια περιοδική αμοιβή, τα κατώτατα όρια της αμοιβής του [άρθρα 92 Α παράγραφοι 1 και 2, 63 παρ.4 εδ. α, 92 παρ.2 ν.δ. 3026/1954, 2 ν. 1093/1980, 12 ν. 1816/1988, 24 ν. 2470/1997 (ΦΕΚ Α.40), Κοινή Απόφαση Υπ. Εσωτερικών -Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Δικαιοσύνης 2022210/2776/0022/3.4.1997 (αρχική δημοσίευση στο ΦΕΚ Β. 277/8.4.1997 και αναδημοσίευση στο ΦΕΚ Β. 319/21.4.1997)] καθορίζονται, μηνιαίως, μετά την κατάταξη στα μισθολογικά κλιμάκια των τακτικών δημοσίων υπαλλήλων, χωρίς περαιτέρω εξέλιξη, στο 15ο μισθολογικό κλιμάκιο, στο 8ο μισθολογικό [κλιμάκιο και στο 1ο μισθολογικό κλιμάκιο, εφ' όσον είναι δικηγόρος στο Πρωτοδικείο, στο Εφετείο ή στον Αρειο Πάγο, αντιστοίχως, τα οποία προσαυξάνονται και με τα επιδόματα χορηγούμενα στους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους, κατά τις ισχύουσες γι' αυτούς διατάξεις(ΑΠ 229/2004 Ελλ Δ 46. 102, ΑΠ 99/1996 ΕλλΔ 37.1563). Εάν λυθεί αυτή η σύμβαση εντολής, δια καταγγελίας του εντολέως, η αποζημίωση, την οποία ο δικηγόρος, επί παγία μηνιαία αμοιβή, δικαιούται να λάβει από τον εντολέα, υπολογίζεται, με βάση τις τακτικές αποδοχές του, κατά τον τελευταίο μήνα πριν την καταγγελία και είναι ίση προς δώδεκα μηνιαίες αμοιβές, αν έχει συμπληρώσει υπηρεσία οκτώ ετών, ενώ, αν ο δικηγόρος έχει υπηρεσία άνω των οκτώ ετών, προστίθεται, για κάθε επιπλέον έτος υπηρεσίας, αμοιβή ενός και ημίσεος μηνός, με τον περιορισμό / ανώτατο όριο των 30 παγίων μηνιαίων αμοιβών(άρθρο 91 παρ. 1 ν.δ. 3026/1954). Ως τακτικές αποδοχές θεωρείται ο μισθός [πάγια μηνιαία αμοιβή] και κάθε άλλη παροχή, που χορηγείται σταθερώς και μονίμως, ως

συμβατικό ή νόμιμο αντάλλαγμα των νόμιμων υπηρεσιών (ΑΠ 1190/2001 ΕΛΛΔ 43.725).

1.3.3.- Οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 1649/1986 (όπως ισχύουν μετά την αντικατάσταση των παρ. 2 και 6 με το άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 1868/1989) προβλέπουν τη μονομερή πρόσληψη, με ορισμένη διοικητική διαδικασία, δικηγόρων με πάγια αντιμισθία ή αποκλειστική ή συστηματική ανάθεση υποθέσεων με πάγια αμοιβή, από νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα, είτε δημοσίου είτε ιδιωτικού δικαίου

Επιπροσθέτως, οι διατάξεις του συμπλέγματος των δικονομικών ρυθμίσεων, δηλαδή των κανόνων, οι οποίοι ρυθμίζουν τους όρους, τις προϋποθέσεις και τον τρόπο εν γένει απονομής της δικαιοσύνης στην Ελλάδα, καθιστούν αδιαμφισβήτητα τον Δικηγόρο ως αναγκαίο παράγοντα της πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δίκης και ως συλλειτουργό της δικαιοσύνης, δηλαδή της δημοσίας εξουσίας.

Τέλος, η επιβολή Φ.Π.Α. στις δικηγορικές υπηρεσίες, δηλαδή σε μια υπηρεσία, που ενέχει, όπως προαναπτύχθηκε, τα στοιχεία του λειτουργήματος και δεν αποτελεί απλή επιλογή ή πολυτέλεια, αλλά καθοριστικό παράγοντα για την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας και αναγκαία συνθήκη για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης, αυξάνει την οικονομική επιβάρυνση του πολίτη, που επιθυμεί να ασκήσει το συνταγματικώς και υπερνομοθετικώς κατοχυρωμένο αυτό δικαίωμα του και, τελικώς, παρακωλύει ουσιαδώς την πρόσβασή του στη δικαιοσύνη.

Εν όψει όλων των ανωτέρω, αυτή καθ' εαυτή η επιβολή Φ.Π.Α. στις δικηγορικές υπηρεσίες παρίσταται αντίθετη τόσο στον χαρακτήρα του Δικηγόρου ως δημοσίου λειτουργού και παράγοντα απονομής της

δικαιοσύνης όσο και στο δικαίωμα δικαστικής προστασίας των πολιτών, το οποίο δεν δύναται να ασκηθεί πλήρως και αποτελεσματικώς παρά διά της παραστάσεώς τους με Δικηγόρο.

2.1 Με τη διάταξη του άρθρου 3§1 περ. γ' εδ. β' του Ν. 2859/2000 (Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας), που τιτλοφορείται «Υποκείμενοι στο φόρο», ορίζεται ότι «Δε θεωρείται ότι ασκούν οικονομική δραστηριότητα κατά τρόπο ανεξάρτητο οι μισθωτοί και λοιπά φυσικά πρόσωπα, τα οποία συνδέονται με τον εργοδότη τους με σύμβαση εργασίας ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, όσον αφορά τους όρους εργασίας ή την αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη». Επομένως, κατά την ανωτέρω διάταξη, απουσία ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, που συνεπάγεται τη μη επιβολή Φ.Π.Α., διαπιστώνεται διαζευκτικώς σε δύο περιπτώσεις: α) επί παροχής εξαρτημένης εργασίας ή β) επί διαπιστώσεως οποιασδήποτε νομικής σχέσεως δημιουργεί δεσμούς εξαρτήσεως. Κατά συνέπεια, δεν απαιτείται υποχρεωτικώς η διαπίστωση συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας, ώστε τότε και μόνον η άσκηση μιας δραστηριότητας να μη θεωρηθεί ανεξάρτητη και, συνακόλουθα, κειμένη εκτός πεδίου Φ.Π.Α., αλλά αρκεί και η αναγνώριση δεσμών εξαρτήσεως στην υφισταμένη νομική σχέση ως προς τους όρους εργασίας ή την αμοιβή και η κατάφαση της ευθύνης του εργοδότη.

2.2.- Η απασχόληση του Δικηγόρου επί παγία αντιμισθία έχει πράγματι κριθεί παγίως νομολογιακά ότι δεν συνιστά σχέση εξαρτημένης εργασίας, αλλά σχέση έμμισθης εντολής. Εντούτοις, ο απασχολούμενος επί παγία αντιμισθία Δικηγόρος παρέχει τις υπηρεσίες του υπό συνθήκες ουσιαδώς διαφορετικές εν συγκρίσει με αυτές, υπό τις οποίες παρέχει ανάλογες

υπηρεσίες ο απασχολούμενος με καθεστώς ελεύθερης εντολής Δικηγόρος. Οι διαφοροποιήσεις αυτές εντοπίζονται στις συνθήκες καθορισμού της αμοιβής, αφού αμείβονται με πάγια περιοδική αμοιβή, της οποίας τα κατώτερα όρια προσδιορίζονται από το άρθρο 92Α του Κώδικα περί Δικηγόρων (Ν.Δ. 3024/1954), με παραπομπή στα μισθολογικά κλιμάκια και τις αποδοχές των τακτικών δημοσίων υπαλλήλων, ανάλογα με το δικαστήριο στο οποίο είναι διορισμένος ο δικηγόρος (Πρωτοδικείο, Εφετείο, Αρειος Πάγος), στους όρους καταγγελίας της συμβάσεως και της καταβολής αποζημιώσεως, στους όρους παροχής της υπηρεσίας, στην ανάληψη του οικονομικού κινδύνου από την παροχή αυτή, στις νομοθετικές απαγορεύσεις κατά την άσκηση της σχετικής δραστηριότητας και στην ένταξη του «εμμίσθου» Δικηγόρου σε ομογενοποιημένο καθεστώς υπαλλήλων εντός της επιχειρήσεως, ιδίως ως προς την προαγωγή και εξέλιξη αυτού. Όλα, δε, τα ανωτέρω στοιχεία οδηγούν συμπερασματικώς στη διαπίστωση εμφανών δεσμών εξαρτήσεως του Δικηγόρου στην παγία αντιμισθία, οι οποίοι, καίτοι δεν εξικνούνται έως του χαρακτηρισμού αυτής ως εξαρτημένης εργασίας, απαλείφουν την απαιτούμενη κατά τη νομοθεσία περί Φ.Π.Α. ανεξαρτησία ως προς την άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας.

2.3.-Παραλλήλως, προς την ίδια άποψη συνηγορεί και η φορολογική αντιμετώπιση αυτής της κατηγορίας Δικηγόρων στο πλαίσιο της φορολογίας εισοδήματος. Η «πάγια αντιμισθία» εντάχθηκε με την κωδικοποίηση της Φορολογίας Εισοδήματος Ν.2238/1994, στις μισθωτές υπηρεσίες². Τέλος, τους δεσμούς εξαρτήσεως στην περίπτωση αυτή είχε την ευκαιρία να επιβεβαιώσει και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που κατέληξε

² βλ: 3878/1995 ΣΤΕ ΛΟΓΙΣΤΗΣ/1996 (272)Ειδική εφ'άπαξ εισφορά του Ν.1884/1990. Καταλαμβάνει και τους Δικηγόρους, όχι όμως και το εισόδημά τους που προέρχεται από πάγια αντιμισθία, εφόσον αυτό προσομοιάζει περισσότερο προς μισθό.

στο συμπέρασμα ότι ο απασχολούμενος επί παγία αντιμισθία Δικηγόρος δεν απολαύει ανεξαρτησίας ανάλογης αυτής του απασχολουμένου ως ελεύθερου επαγγελματία Δικηγόρου.

Ειδικότερα και αναλυτικότερα ως προς τα ανωτέρω:

2.3.1.- Ο καθορισμός της αμοιβής του απασχολουμένου επί παγία αντιμισθία Δικηγόρου πραγματοποιείται υπό διαφορετικές συνθήκες εν συγκρίσει με εκείνες, που διαμορφώνουν την αμοιβή του σε καθεστώς ελεύθερης δικηγορίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 92§1 του Κ.Δ., τα της αμοιβής του Δικηγόρου ορίζονται ελεύθερα με συμφωνία μεταξύ τούτου και του εντολέως του. Αντιθέτως, αντίστοιχη πανηγυρική διατύπωση περί «ελεύθερης συμφωνίας» απουσιάζει από τη διάταξη του άρθρου 92§2 του Κ.Δ., όπου ορίζονται τα του ύψους της παγίας αντιμισθίας, ακριβώς επειδή ο νομοθέτης αναγνωρίζει εμμέσως ότι εκεί δεν διαπιστώνεται αντίστοιχη «ελευθερία» ως προς το ύψος της αμοιβής, αλλά ακολουθείται ένα κοινό, κατά το μάλλον ή ήττον, καθεστώς προσδιορισμού της. Χαρακτηριστικό είναι, άλλωστε, ότι, μετά την κατάργηση των «ελαχίστων» ορίων αμοιβών, που επέφερε ο Ν. 3919/2011, η διάταξη του άρθρου 92§2 του Κ.Δ. παρέμεινε εκτός του πεδίου αυτού. Αναγνωρίστηκε, δηλαδή, ότι, ακριβώς λόγω της ιδιάζουσας φύσεως της παγίας αντιμισθίας, όπου το ύψος αυτής εξαρτάται περισσότερο από την εν γένει μισθολογική πολιτική του εντολέως και αποτελεί σε μικρότερο βαθμό προϊόν «ελεύθερης συμφωνίας», διατηρείται η ανάγκη καθορισμού κατωτάτων ορίων, ώστε να μην οδηγή η de facto εξάρτηση, που εμφανίζει η σχέση αυτή, σε ανεπιεική αποτελέσματα ως προς τις αμοιβές.

2.3.2.- Κατά τη διάταξη του άρθρου 63§5 περ. 4 του Κ.Δ., η σύμβαση της έμμισθης εντολής λύεται με καταγγελία του εντολέα ή του εντολοδόχου.

Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 94§1 του ιδίου Κώδικα, ο Δικηγόρος, του οποίου καταγγέλλεται η σύμβαση, δικαιούται να λάβει από τον εντολέα του την προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή αποζημίωση και, σε περίπτωση μη καταβολής αυτής, δικαιούται να λαμβάνει τη συμφωνημένη αμοιβή του μέχρι πλήρους καταβολής της αποζημίωσης. Η σχέση εξαρτήσεως, επομένως, που δημιουργεί η απασχόληση του Δικηγόρου επί παγία αντιμισθία αναγνωρίζεται και εξ αφορμής της ρυθμίσεως των όρων, υπό τους οποίους επιτρέπεται η λύση της, με τη ρητή απαίτηση της καταγγελίας, συνοδευομένης από την καταβολή αποζημίωσης και, σε περίπτωση μη συμμορφώσεως του εντολέως προς την υποχρέωσή του αυτή, με την πρόβλεψη κανονικής καταβολής της συμφωνημένης αμοιβής έως τη συμπλήρωση της ως άνω αποζημίωσης.

2.3.3. Σύμφωνα με τη νομολογία (βλ. ΑΠ 87/2010), η διάταξη του άρθρου 7 του Ν. 2112/1920, που ορίζει ότι «*πάσα μονομερής μεταβολή των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως, βλάπτουσα τον υπάλληλον, θεωρείται ως καταγγελία ταύτης, δι' ην ισχύουσιν οι διατάξεις του παρόντος νόμου*» και ισχύει στις εργασιακές συμβάσεις αορίστου χρόνου, έχει ανάλογη εφαρμογή, συνδυαζομένη και προσαρμοζομένη προς τις διατάξεις του Κώδικα περί Δικηγόρων, στη σχέση έμμισθης εντολής Δικηγόρου - εντολέα, αφού πλήρως εναρμονίζεται προς τις περί καταγγελίας της συμβάσεως παροχής νομικών υπηρεσιών διατάξεις του Κώδικα αυτού, οι οποίες δεν περιέχουν ομοία ρύθμιση. Κατά την ίδια νομολογία, η ανωτέρω διάταξη «παρέχει στους παρέχοντας εργασία με οποιαδήποτε σχέση μείζονα προστασία των σχετικών δικαιωμάτων τους έναντι του πάντοτε ισχυρότερου εργοδότη τους και δεν αντίκειται στο δημόσιο χαρακτήρα αυτής». Έτσι, σε περίπτωση μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων της σχέσεως αυτής, που επιχειρείται από τον εντολέα, δεν επέρχεται αφ' εαυτής η λύση της σχέσεως, αλλά παρέχεται στον εντολοδόχο Δικηγόρο το δικαίωμα να τη θεωρήσει ως καταγγελία της

συμβάσεως και να απαιτήσει την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης και τη μέχρι καταβολής αυτής συμφωνημένη αμοιβή (βλ. ΟΛΑΠΤ 25/2002). Ως μονομερής βλαπτική μεταβολή θεωρείται, δε, κάθε τροποποίηση των όρων της συμβάσεως έμμισθης εντολής από τον εντολέα, χωρίς να έχει δικαίωμα από τον νόμο ή από τη σύμβαση, κατά τρόπο, που να επέρχεται στον εντολοδόχο Δικηγόρο άμεσα ή έμμεσα υλική ή ηθική αυτού βλάβη. Αναφέρεται, μάλιστα, η ανωτέρω απόφαση σε «διευθυντικό δικαίωμα» του εντολέως, το οποίο, και αν ακόμη η σύμβαση ή ο νόμος παρέχουν στον «εργοδότη» εντολέα δικαίωμα αναθέσεως στον Δικηγόρο και άλλων καθκόντων, υπόκειται στους περιορισμούς, που θέτουν τα αντικειμενικά κριτήρια του άρθρου 281 ΑΚ. Επομένως, η νομολογιακή αναγνώριση της αναπτύξεως ισχύος της διατάξεως του άρθρου 7 του Ν. 2112/1920 στην έμμισθη εντολή, καίτοι αυτή δεν αποτελεί εξαρτημένη εργασία, τεκμαίρει, σε κάθε περίπτωση, τον αυξημένο βαθμό εξαρτήσεως, που διαπιστώνεται στη σχέση αυτή.

2.3.4. - Ουσιώδη διαφοροποίηση εμφανίζει η παγία αντιμισθία έναντι της ελεύθερης εντολής και ως προς τους όρους, υπό τους οποίους παρέχει ο Δικηγόρος τις υπηρεσίες του. Συγκεκριμένα, στην παγία αντιμισθία ο Δικηγόρος παρέχει, κατά κανόνα, τις υπηρεσίες του με υλικοτεχνικές υποδομές του εντολέως (γραφείο, ηλεκτρονικός υπολογιστής, γραφική ύλη κλπ.) και υποχρεώνεται εν τοις πράγμασι άλλοτε να εγκαθίσταται στην έδρα της επιχειρήσεως του εντολέως και άλλοτε, έστω, να εμφανίζεται σε αυτή τουλάχιστον για κάποιες ώρες ημερησίως ή κάποιες ημέρες εβδομαδιαίως ή μηνιαίως, ώστε να παρακολουθεί τη ροή των τρεχόντων θεμάτων και να αντιμετωπίζει παραλλήλως περισσότερα του ενός αντικείμενα. Επιπλέον, η αντιμετώπιση των νομικών υποθέσεων της επιχειρήσεως υπαγορεύεται πολλάκις και από την εν γένει πολιτική και στρατηγική αυτής, ήτοι τυγχάνει

σε μεγαλύτερο βαθμό αντικείμενο των υποδείξεων του εντολέως και περιστέλλει, έως ένα σημείο, την απόλυτη ελευθερία κινήσεων, που διαθέτει ο Δικηγόρος ως προς τον νομικό χειρισμό μιας υποθέσεως υπό καθεστώς ελεύθερης δικηγορίας. Σύμφωνα, εξάλλου, με τη νομολογία, πλήρης απασχόληση του Δικηγόρου υπάρχει όταν αυτός καταναλίσκει μεγάλο μέρος της επαγγελματικής του δραστηριότητας, ανεξαρτήτως της τηρήσεως ή μη υποχρεωτικού ωραρίου ή της εγκαταστάσεως αποκλειστικώς στο γραφείο του εντολέως ή της παραλλήλου απασχολήσεώς του στο δικηγορικό γραφείο του και της εξυπηρετήσεως της πελατείας του (βλ. ΑΠ 952/1988 Δνη 1989.1343).

2.3.5.- Η διαπίστωση του δεσμού εξαρτήσεως στην έμμισθη εντολή ενισχύεται και από την εξέταση του ζητήματος της αναλήψεως του οικονομικού κινδύνου από την παροχή της υπηρεσίας του Δικηγόρου. Στην περίπτωση της παγίας αντιμισθίας, είναι δεδομένο ότι τον σχετικό κίνδυνο φέρει αποκλειστικώς ο εντολέας, υπό την έννοια ότι αυτός ευνοείται ή πλήττεται οικονομικά από τη θετική ή μη έκβαση της υποθέσεως, χωρίς να επηρεάζεται ευθέως ο Δικηγόρος. Αντιθέτως, υπό το καθεστώς της ελεύθερης εντολής, ο Δικηγόρος φέρει, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, και ο ίδιος τον οικονομικό κίνδυνο, καθώς η αρνητική πορεία της υποθέσεως ενδεχομένως συναρτάται με την ίδια την καταβολή της αμοιβής του (π.χ. εργολαβικό δίκης) ή, έστω, με τη μη συνέχιση της συνεργασίας του με τον ίδιο εντολέα.

2.3.6.- Ο ίδιος ο νομοθέτης, αναγνωρίζοντας τον αυξημένο σε ένταση σύνδεσμο, που δημιουργείται μεταξύ εντολέως και απασχολουμένου επί παγία αντιμισθία Δικηγόρου, σπεύδει ρητώς, στη διάταξη του άρθρου 63Α του Κ.Δ., να προβλέψει απαγόρευση ως προς την παροχή νομικών ή δικηγορικών υπηρεσιών υπό το καθεστώς αυτό σε περισσότερους από έναν εντολείς, είτε

αυτοί ανήκουν στο δημόσιο τομέα, είτε ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, ανάλογη απαγόρευση θεσπίζεται και για τον Δικηγόρο, που λαμβάνει παγία περιοδική αμοιβή από εντολέα του δημοσίου τομέα, ως προς το να αναλαμβάνει υποθέσεις και από άλλον εντολέα του τομέα αυτού.

2.3.7.- Πολύ συχνά οι απασχολούμενοι επί παγία αντιμισθία Δικηγόροι είναι ενταγμένοι στον Κανονισμό Προσωπικού της επιχειρήσεως, που αφορά στο τακτικό προσωπικό αυτής. Στην περίπτωση αυτή, μάλιστα, η καταγγελία εκ μέρους του εντολέως δεν μπορεί να γίνει οποτεδήποτε, αλλά μόνο όταν υπάρχει σπουδαίος λόγος (βλ. ΑΠ 1594/2009, ΑΠ 1573/2009 Δνη 2010.1625, ΑΠ 1360/2009). Ο ίδιος, δε, Κανονισμός προβλέπει, στην περίπτωση αυτή, τα ζητήματα της προαγωγής και εξελίξεως των ως άνω Δικηγόρων. Τα ανωτέρω εκφεύγουν, ασφαλώς, από τις συνήθεις συνθήκες παροχής της ελεύθερης δικηγορίας, προσδίδουν στοιχεία ιεραρχίας στην έμμισθη εντολή και καταφάσκουν τον χαρακτήρα εξαρτήσεως που τη διέπει.

2.3.8.- Αναγνωρίζοντας τα ανωτέρω χαρακτηριστικά της έμμισθης εντολής του Δικηγόρου και, κατ' ακολουθίαν, τη σχέση οικονομικής εξαρτήσεως, την οποία συνεπάγεται, ο φορολογικός νομοθέτης μερίμνησε ως προς την ανάλογη αντιμετώπισή της από πλευράς φορολογίας εισοδήματος, χαρακτηρίζοντάς ρητώς την παγία αντιμισθία ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες. Ειδικότερα, με τη διάταξη του άρθρου 19§10 του Ν. 2214/1994 προστέθηκε στη διάταξη του άρθρου 40§1 του Ν.Δ. 3323/1955 δεύτερο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο «*Ομοίως, εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών*». Ομοία διάταξη περιλήφθηκε και στο άρθρο 45§1 εδ. β' του Ν. 2238/1994 (*ισχύων Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος*). Επομένως, με ρητή νομοθετική διάταξη, η αμοιβή του Δικηγόρου, που απασχολείται με σχέση παγίας αντιμισθίας, διεπομένης από τις διατάξεις του

Ν.Δ. 3026/1954, χαρακτηρίζεται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες Για την εισπραξη, δε, της παγίας αντιμισθίας του Δικηγόρου, εφ' όσον αυτή θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, δεν απαιτείται η έκδοση Αποδείξεως Παροχής Υπηρεσιών (βλ. ΥπΟικ 1073699/06.07.1994). Τέλος, στο ίδιο πλαίσιο κινείται και η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία παγίως δέχθηκε ότι η παγία αντιμισθία των Δικηγόρων δεν υπέκειτο στην έκτακτη εισφορά επί του εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα (βλ. ΣτΕ 3105/1991, ΣτΕ 243/1994, ΣτΕ 6000/1996 κ.ά.).

2.3.9.- Την ύπαρξη δεσμού εξαρτήσεως στην παγία αντιμισθία του Δικηγόρου διέγινωσε και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως σε μια πρόσφατη, μάλιστα, απόφασή του, ληφθείσα σε μείζονα σύνθεση, και, συγκεκριμένα στην απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2010 Akzo Nobel Chemicals Ltd και Akros Chemicals Ltd κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής (C-550/07). Ειδικότερα, το Δικαστήριο, κατόπιν και των προτάσεων της Γενικής Εισαγγελέως (βλ. σημεία 60 και 61 αυτών), επεσήμανε (βλ. σκέψεις 45 - 49 της ανωτέρω αποφάσεως) ότι η έννοια της ανεξαρτησίας του Δικηγόρου ορίζεται όχι μόνο με θετικό τρόπο, δηλαδή παραπέμποντας στους κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας, αλλά και με αρνητικό τρόπο, δηλαδή διά της ελλείψεως «εργασιακής» σχέσεως. Ένας Δικηγόρος απασχολούμενος σε επιχείρηση με παγία αντιμισθία, παρά την εγγραφή του στον Δικηγορικό Σύλλογο και το γεγονός ότι, ως εκ τούτου, υπόκειται στους κανόνες περί ασκήσεως του επαγγέλματος, δεν απολαύει έναντι του «εργοδότη» του ιδίου βαθμού ανεξαρτησίας με αυτήν, της οποίας απολαύει έναντι του εντολέα του ο Δικηγόρος, που ασκεί τις δραστηριότητές του σε εξωτερικό δικηγορικό γραφείο. Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι δυσχερέστερο για τον απασχολούμενο με παγία αντιμισθία Δικηγόρο απ' όσο για τον απασχολούμενο ως ελεύθερο επαγγελματία να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά ενδεχόμενες συγκρούσεις

συμφερόντων μεταξύ των κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας και των σκοπών, που επιδιώκει ο εντολέας του. Πάντοτε κατά την απόφαση αυτή, ο απασχολούμενος με παγία αντιμισθία Δικηγόρος δεν μπορεί, όποιες κι αν είναι οι εγγυήσεις, των οποίων απολαύει κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, να εξομοιωθεί με τον απασχολούμενο ως ελεύθερο επαγγελματία Δικηγόρο, λόγω της θέσεώς του ως «μισθωτού», η οποία, ως εκ της φύσεώς της, δεν επιτρέπει στον απασχολούμενο σε επιχείρηση Δικηγόρο να αποκλίνει από την εμπορική στρατηγική, που ακολουθεί ο «εργοδότης» του και η οποία, επομένως, θέτει εν αμφιβόλω τη δυνατότητα του Δικηγόρου αυτού να ενεργεί με επαγγελματική ανεξαρτησία. Πρέπει, δε, σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, να προστεθεί ότι, στο πλαίσιο της συμβάσεώς του αυτής, ο απασχολούμενος με παγία αντιμισθία Δικηγόρος μπορεί να κληθεί να ασκήσει άλλα καθήκοντα, όπως αυτά του συντονιστή για το δίκαιο του ανταγωνισμού, τα οποία μπορούν να επηρεάζουν την εμπορική πολιτική της επιχειρήσεως. Τα καθήκοντα αυτά, όμως, ενισχύουν τους στενούς δεσμούς μεταξύ του Δικηγόρου και του εντολέως του. Ως εκ τούτου, καταλήγει το Δικαστήριο, λόγω τόσο της οικονομικής εξαρτήσεως του απασχολούμενου με παγία αντιμισθία σε επιχείρηση Δικηγόρου, όσο και των στενών δεσμών με τον εντολέα του, ο Δικηγόρος αυτός δεν απολαύει επαγγελματικής ανεξαρτησίας ανάλογης αυτής του απασχολούμενου ως ελεύθερου επαγγελματία Δικηγόρου.

Κατά συνέπεια, συμπερασματικώς και ανακεφαλαιωτικώς,

- οι απασχολούμενοι επί παγία αντιμισθία Δικηγόροι συνδέονται με τους εντολείς τους με νομική σχέση, η οποία δημιουργεί δεσμούς εξαρτήσεως, όπως οι δεσμοί αυτή διαπιστώνονται στην πράξη και επιβεβαιώνονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία και νομολογία. Ως εκ τούτου, η άσκηση της δραστηριότητάς τους, αφ' ης στιγμής δεν διέπεται από πλήρη ανεξαρτησία, εκφεύγει του πεδίου

εφαρμογής της νομοθεσίας περί Φ.Π.Α., όπως αυτή αναλύθηκε ανωτέρω.

- Η δε προσβληθείσα με την αίτηση ακυρώσεως εγκύκλιος ΠΟΛ. 1100.24.6.2010, που διευκρίνισε « ότι οι δικηγόροι που εργάζονται με πάγια αντιμισθία και, κατά τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος θεωρούνται ως μισθωτοί, δεν υπάγονται στο ΦΠΑ για τις εν λόγω αμοιβές» αποτελεί γνησία ερμηνευτική εγκύκλιο που σαφώς αναφέρεται και παραπέμπει στην διάταξη του άρθρου 45§1 εδ. β' του Ν. 2238/1994 και παραπέμπει σαφώς και ευθέως σε ειδική ρύθμιση «κατά τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος θεωρούνται ως μισθωτοί» «ουδόλως εισήγαγε οποιαδήποτε κανονιστική ρύθμιση, ώστε να χρήζει δημοσιεύσεως στο Φ.Ε.Κ., Η εγκύκλιος αυτή επανέλαβε απλώς το συμπέρασμα, στο οποίο οδηγεί η διαπίστωση των δεσμών εξαρτήσεως στη σχέση αυτή επί τη βάσει των προαναλυθέντων στοιχείων ,αλλά και των ρητών διατάξεων της φορολογίας εισοδήματος και του ν 2238/1994.
- Όπως προεξετέθη αναλυτικά η Αίτηση Ακυρώσεως έπρεπε ν' απορριφθεί αφού, πέραν των άλλων, οι δικηγόροι με πάγια αντιμισθία τελούν σε τελείως διαφορετικές συνθήκες(πρόσληψη, Μισθολόγιο, ύψος αμοιβής κλπ) από τους δικηγόρους που παρέχουν την εργασία τους σε ελεύθερη δικηγορία, η φύση των οποίων οδήγησε τον νομοθέτη να εντάξει διάταξη που περιλήφθηκε και στο άρθρο 45§1 εδ. β' του Ν. 2238/1994 (ισχύων Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος). Επομένως, με ρητή νομοθετική διάταξη, η αμοιβή του Δικηγόρου, που απασχολείται με σχέση παγίας αντιμισθίας, διεπομένη από τις διατάξεις του Ν.Δ. 3026/1954, χαρακτηρίζεται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες Κατά ταύτα, χωρίς νόμιμη και επαρκή

αιτιολογία εξεδόθη η προσβαλλομένη η οποία έσφαλλε και τον νόμο παραβίασε πρέπει ν' ακυρωθεί.

VI ΤΟ ΕΝΝΟΜΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΜΑΣ:

1.-Επειδή, κατά το άρθρο 51 του π.δ/τος 18/1989, με το οποίο κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις των νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΦΕΚ 8) 1. Τρίτος, που βλάπτεται από την ακυρωτική απόφαση, δικαιούται να την ανακόψει μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης προς αυτόν ή αφότου έλαβε γνώση της απόφασης με οποιοδήποτε άλλο τρόπο. 2. Στερείται το δικαίωμα ανακοπής ο τρίτος, στον οποίο με επιμέλεια του εισηγητή κοινοποιήθηκε αντίγραφο της αίτησης ακυρώσεως με σημείωση της δικασίμου, είκοσι πλήρεις ημέρες πριν από αυτήν, καθώς και οποιοσδήποτε άσκησε παρέμβαση κατά τη συζήτηση. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι το ένδικο μέσο της τριτανακοπής προβλέπεται μόνο κατά των ακυρωτικών αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας.

2.-Επειδή, κατά το άρθρο 49 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), «οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να παρέμβει στη δίκη επί αιτήσεως ακυρώσεως, μόνο για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης». Εξάλλου, στο άρθρο 51 του ίδιου προεδρικού διατάγματος ορίζεται ότι: «1. Τρίτος, που βλάπτεται από την ακυρωτική απόφαση, δικαιούται να την ανακόψει μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών, η οποία αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης προς αυτόν ή αφότου έλαβε γνώση της απόφασης με οποιοδήποτε άλλο τρόπο. 2. Στερείται το δικαίωμα ανακοπής ο τρίτος, στον οποίο με επιμέλεια του εισηγητή κοινοποιήθηκε αντίγραφο της αίτησης ακυρώσεως με σημείωση της δικασίμου, είκοσι πλήρεις ημέρες πριν από αυτή, καθώς και

οποιοσδήποτε άσκησε παρέμβαση κατά τη συζήτηση. 3. ...». Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι η νομιμοποίηση για την άσκηση τριτανακοπής, από την άποψη του έννομου συμφέροντος, συνάπτεται στενά με το δικαίωμα για παρέμβαση, υπό την έννοια ότι κατά ακυρωτικής αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας δικαιούται να ασκήσει τριτανακοπή ο τρίτος, ο οποίος εδικαιούτο (όπως και εμείς) να παρέμβει στην ακυρωτική δίκη ως έχων έννομο συμφέρον να διατηρηθεί η ισχύς της προβληθείσης πράξεως ή παραλείψεως (βλ. Σ.τ.Ε. 2965/2006, 2597/2005 επτ., 3823/1997 Ολομ., 1789/1991).

Επί του εννόμου συμφέροντος του ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ:

3.1. Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι έχουν έννομο συμφέρον και δικαίωμα και δυνάμει του άρθρου 199δ Κώδικα περί Δικηγόρων να παρέμβουν στη σχετική δίκη αφού αφορά το σύνολο των Μελων τους και ίδια τους εμμίσθους δικηγόρους μέλη τους. Στο άρθρο 49 παρ. 1 του πρ. δ/τος 18/1989 (Α, 8) ορίζεται ότι: «1. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να παρέμβει στη δίκη επί αιτήσεως ακυρώσεως, μόνο για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης». Εξάλλου, στο άρθρο 199 του Κώδικα περί Δικηγόρων ορίζεται ότι: «Εις τους Δικηγορικούς Συλλόγους και τα Διοικητικά Συμβούλια αυτών ανήκουσι: α) Η μέριμνα περί της εν γένει αξιοπρέπειας των Δικηγόρων και της απονομής παρά πάσης αρχής του προς αυτούς οφειλομένου σεβασμού κατά την ενάσκησιν του λειτουργήματος αυτών, β) η υποβολή προτάσεων και γνωμών αφορωσών εις την βελτίωσιν της νομοθεσίας εις την ερμηνείαν και την εφαρμογήν αυτής. γ) η διατύπωσις παρατηρήσεων και κρίσεων ως προς την απονομήν της δικαιοσύνης και δ) η συζητήσεις και η απόφασις περί παντός ζητήματος ενδιαφέροντος το Δικηγορικόν Σώμα ή τα μέλη του Συλλόγου ως τοιαύτα ή ως επαγγελματικήν

τάξιν και επί παντός γενικωτέρου ζητήματος Εθνικού ή Κοινωνικού περιεχομένου».

Οι δικηγόροι ως δημόσιοι λειτουργοί μετέχοντες ενεργά στην απονομή της δικαιοσύνης (βλ. ΣτΕ 441/1978), πρέπει και αυτοί, κατά το άρθρο 199 Κώδικα περί Δικηγόρων, να έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν δικαστικά επί παντός γενικωτέρου ζητήματος, όπως είναι και προκειμένη υπόθεση. Οι δικηγόροι με την ιδιότητά τους αυτή ως συλλειτουργών της δικαιοσύνης κατά το Σύνταγμα μετέχουν στα δικαστήρια του άρθρου 88§2 και 93 του Συντάγματος, γεγονός που τους κατατάσσει σε εξέχουσα θέση όσον αφορά σε ζητήματα λειτουργίας και απονομής της δικαιοσύνης κι έτσι εξηγείται η εξαιρετική δυνατότητα παρέμβασης σε μείζονος σημασίας ζητήματα, την οποία τους απονέμει το άρθρο 199 του Κώδικα περί Δικηγόρων. Από τα παραπάνω καταρρίπτεται η άποψη ότι οι δικηγόροι έχουν έννομο συμφέρον παρέμβασης μόνον σε υποθέσεις που άπτονται αμιγώς των στενών επαγγελματικών τους συμφερόντων, διότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι όντας νπδδ και όχι συνήθη επαγγελματικά σωματεία, επιτελούν δημόσια λειτουργία χάριν του δημοσίου συμφέροντος και συνεπώς είναι θεμιτή η ρύθμιση του άρθρου 199 ΚΔΔ, που χορηγεί έννομο συμφέρον στους δικηγορικούς συλλόγους να παρέμβουν σε θέματα μείζονος σημασίας λόγω της εξέχουσας θέσης τους στην λειτουργία του κράτους δικαίου και στην εν γένει απονομή της δικαιοσύνης. Συνεπώς ο θεσμικός ρόλος των δικηγορικών συλλόγων δεν εξαντλείται στην υπεράσπιση των συμφερόντων των μελών τους, αλλά περιλαμβάνει εν γένει και τη μέριμνα για την αξιοπρέπεια των δικηγόρων, αλλά και την δυνατότητα παρέμβασης επί ζητημάτων συνταγματικότητας νομοθετημάτων που θίγουν θεμελιώδη συνταγματικά δικαιώματα και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Ο νομοθέτης με την ως άνω διάταξη θέσπισε ειδική δημοσίου δικαίου υποχρέωση, η οποία συνδέεται με έννομο συμφέρον για

ενέργειες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση ενός εθνικού ή κοινωνικού ζητήματος, ακόμη και στο επίπεδο της έννομης προστασίας. Είναι αδύνατο να σκεφθεί κανείς ότι ένας από τους νομοθετημένους σκοπούς ενός νομικού προσώπου και μάλιστα δημοσίου δικαίου, δεν θα ήταν οπλισμένος με έννομο συμφέρον δικαστικής προστασίας, την οποία απολαμβάνουν από το Σύνταγμα όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα. Θα ήταν συνεπώς παράβαση του δικαίου η μη αναγνώριση εννόμου συμφέροντος σε έναν Δικηγορικό Σύλλογο να παρέχει τις υπηρεσίες του στην αντιμετώπιση εθνικών και κοινωνικών ζητημάτων, ιδίως αν αυτά είναι μείζονος σημασίας, όπως τα κρινόμενα από το Δικαστήριο Σας

Άλλωστε η ΟλομΣΤΕ με την 4576/1977 απόφασή της με εισηγητή τον τότε Σύμβουλο Βασίλη Ρώτη, ερμήνευσε το άρθρο 199 του Κώδικος περί Δικηγόρων, ως εξής:

«Η διάταξις αυτή έχουσα την έννοια, ως εκ του χαρακτήρος των νομικών τούτων προσώπων και της εξεχούσης θέσεως αυτών εις την κοινωνίαν, ότι μεταξύ των ζητημάτων προς αντιμετώπισιν των οποίων δικαιούνται οι δικηγορικοί σύλλογοι να αναμιχθούν, συγκαταλέγεται και η προς αποτροπήν του υποβιβασμού της ανθρωπίνης ζωής ... και έχουν έννομο συμφέρον προς άσκησιν της αιτήσεως».

Αντίστοιχη είναι και η με αριθμό 421/1983 απόφαση του ΣΤΕ με εισηγητή τον Αντιπρόεδρο του ΣΤΕ, κ. Ρίζο που έκρινε ότι: *«οι Δικηγορικοί Σύλλογοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, των οποίων οι αρμοδιότητες και σκοποί χαράσσονται λίαν ευρέως υπό των σχετικών διατάξεων του άρθρου 199 Κώδικα περί Δικηγόρων, ιδία υπό εδάφιο δ αυτού, καθ' ό εις τούτους ανήκει και η συζήτησις και η απόφασις περί παντός ζητήματος ενδιαφέροντος το Δικηγορικό Σώμα ή τα μέλη του Συλλόγου, ως τοιαύτα ή ως επαγγελματική*

τάξη και επί παντός γενικωτέρου ζητήματος εθνικού ή κοινωνικού περιεχομένου» Αντίστοιχα έκρινε και ο Άρειος Πάγος με την 424/1986 απόφασή του.

Ειδικότερα με την 4576/1977 απόφαση της ΟλομΣτΕ κρίθηκε ότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι έχουν δικαίωμα ως εκ της εξέχουσας θέσεώς τους στην κοινωνία ν' αναμιχθούν σε ζητήματα της συνταγματικώς κατοχυρωθείσας προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, διότι τούτο άπτεται της αποτροπής υποβιβασμού της ανθρώπινης ζωής, κι έτσι υπήρχε έννομο συμφέρον σ' αυτούς για την άσκηση αίτηση ακυρώσεως κατά Υ.Α., η οποία παρείχε άδεια εγκατάστασης εργοστασίου εντός της περιφέρειας. Κι εδώ ανακύπτει το εύλογο ερώτημα: Αν έχει κριθεί ότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι έχουν τέτοιο δικαίωμα για την προάσπιση της συνταγματικώς κατοχυρωθείσας Αρχής της προστασίας του περιβάλλοντος, γιατί δεν έχουν το δικαίωμα αυτό, όσον αφορά πράξεις οι οποίες προσβάλλουν άλλα επίσης συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα που άπτονται και αυτά της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, όπως η προστασία της περιουσίας, όπως εξειδικεύεται περαιτέρω και με άρθρο 1 του υπέρτερης ισχύος Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, η προστασία της συλλογικής αυτονομίας, των ρυθμίσεων των ΣΣΕ, των νομοθετικά κατοχυρωμένων και δικαστικά αναγνωρισμένων από τ' ανώτατα Δικαστήρια της Χώρας δικαιωμάτων;

3.2. Περαιτέρω και με τη ρητή επιφύλαξη του δικαιώματος ασκήσεως παρεμβάσεως δυνάμει του άρθρου 199 Κώδικα περί Δικηγόρων, φρονούμε ότι υπάρχει αδιαμφισβήτητο έννομο συμφέρον του Δικηγορικού Συλλόγου για την προστασία των μελών του εμμίσθων σε νπδδ και οτα, Άλλωστε, παγίως η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας δέχεται ότι τα επαγγελματικά σωματεία (όπως και οι Δικηγορικοί Σύλλογοι, σύμφωνα με τον διφυή

χαρακτήρα τους, ΣτΕ 1443/1993) δικαιούνται, αλλά και υποχρεούνται να προστατεύουν τα δικαιώματα των μελών τους.

3.3.- Επί του εννόμου συμφέροντος των Αιτούντων Α.ΑΡΓΥΡΟΥ και Σ Μπακαλή ,είναι δικηγόροι με παγία αντιμισθία(ο πρώτος στο ΝΠΔΔ με την επωνυμία ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ και ο δεύτερος στην Εταιρεία με την επωνυμία «C&C ENGINEERING ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ») και έχουν προφανές έννομο συμφέρον στην άσκηση της παρούσης

Επειδή η παρούσα είναι νόμιμη, βάσιμη και αληθής

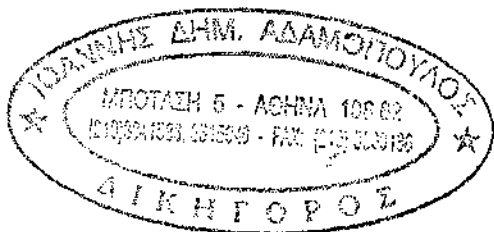
ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ

Να γίνει δεκτή η Τριτανακοπή μας αυτή

Να ακυρωθεί και εξαφανισθεί η προσβαλλομένη με υπ' αριθμόν. 909/2011 απόφαση του ΣτΕ.

Να εισαχθεί κατ' άρθρον 13 του πδ 18/1989 ενώπιον της Ολομελείας του Δικαστηρίου η υπό κρίσιν Τριτανακοπή λόγω μεγαλύτερης σπουδαιότητας, αφού πρόκειται για θέματα γενικότερης σημασίας και αφορά το σύνολο των Ελλήνων Δικηγόρων Γεράστια οικονομικά βάρη που προκύπτουν από την τριτανακοπτομενη (αύξηση του κόστους μισθοδοσίας ΚΛΠ) *Γο ε' η ρακαλανης*

Αθηναι 13/6/2011 ΟΙ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

ΑΝΤΩΝΗΣ Π. ΑΡΓΥΡΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Α.Π.
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32 - ΑΘΗΝΑ, 106 80
ΤΗΛ: 210.3630094 - FAX: 210.3643327
ΑΜ/ΔΣΑ: 7372
ΑΦΜ: 015555997 - ΔΟΥ: Δ' ΑΘΗΝΩΝ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Κ. ΜΠΑΚΑΛΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 18 - 106 80 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 210 7719433 - 6946 497614
ΑΦΜ: 113802191 ΔΟΥ: Δ' ΑΘΗΝΩΝ

Κατατέθηκε το πρωτότυπο με αριθμό καταθέσεως

5412/14/6/2011
Αντίγραφο. 14/6/2011

